

Ενότητα 9:Οριστική παρακειμένου ενεργητικής φωνής (σελ. 73-75)

Ο Παρακείμενος σχηματίζεται με:

- 1) *Αναδιπλασιασμός*: επανάληψη του αρχικού συμφώνου του θέματος, με ένα -ε ύστερα από το σύμφωνο αυτό. Το ρήμα αρχίζει από απλό σύμφωνο, εκτός του ρ ή δύο σύμφωνα (το πρώτο άφωνο: κ, γ, χ, π, β, φ, τ, δ, θ και το δεύτερο υγρό ή ένρινο: μ, ν, λ, ρ)

Παράδειγμα: Ενεστώτας: *λύω*

Παρακείμενος: *λέλυκα*

Εξαίρεση 1: όσα ρήματα αρχίζουν από: *χ* το τρέπουν σε *κ*

Παράδειγμα: Ενεστώτας: *χορεύω*

Παρακείμενος: *κέχορευκα*

Εξαίρεση 2: όσα ρήματα αρχίζουν από: *φ* το τρέπουν σε *π*

Παράδειγμα: Ενεστώτας : *φυλλάττω*

Παρακείμενος: *πέφυλαχα*

Εξαίρεση 3: όσα ρήματα αρχίζουν από: *θ* το τρέπουν σε *τ*

Παράδειγμα: Ενεστώτας: *θύω*

Παρακείμενος: *τέθυκα*

- 2) *Συλλαβική αύξηση (ε)*. Το ρήμα αρχίζει από διπλό σύμφωνο (ζ, ξ, ψ) ή τρία σύμφωνα.

Παράδειγμα: Ενεστώτας: *στρατεύω*

Παρακείμενος: *εστράτευκα*

3) Χρονική αύξηση (δες Παρατατικό / Αόριστο). Το ρήμα αρχίζει από φωνήεν ή δίφθογγο.

Παράδειγμα: Ενεστώτας: *ελπίζω*

Παρακείμενος: *ή λπι κα*

Καταλήξεις Παρακειμένου:

-κα	-χα	-φα
-κας	-χας	-φας
-κε	-χε	-φε
-καμεν	-χαμεν	-φαμεν
-κατε	-χατε	-φατε
-κασιν	-χασιν	-φασιν

Παρατήρηση 1: Σχηματίζουν την Οριστική Παρακειμένου σε -χα τα ουρανικόληκτα (κ, γ, χ, ττ).

Παράδειγμα: Ενεστώτας: *τάττω*

Παρακείμενος: *τέ τα χα*

Παρατήρηση 2: Σχηματίζουν την Οριστική Παρακειμένου σε -φα τα χειλικόληκτα (π, β, φ, πτ)

Παράδειγμα: Ενεστώτας: *τρίβω*

Παρακείμενος: *τέ τρι φα*

Παρατήρηση 3: Σχηματίζουν την Οριστική Παρακειμένου σε -κα τα οδοντικόληκτα (τ, δ, θ, ζ)

Παράδειγμα: Ενεστώτας: *πείθω*

Παρακείμενος: *πέ πει κα*

Ασκήσεις:

1. σελ. 75: Να κλείνετε την οριστική του παρακειμένου και όχι του υπερσυντέλικου των ρημάτων : ιδρύω, κωλύω, πράττω.

3. σελ. 75: Στις προτάσεις που ακολουθούν να συμπληρώσετε τον σωστό τύπο της οριστικής του παρακειμένου.